

Forslag

til

Lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om uddannelsesråd.

Fremsat den 28. marts 1977 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 197 af 7. juni 1958 om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutter, som ændret ved lov nr. 146 af 25. april 1962, lov nr. 207 af 16. juni 1962 og lov nr. 191 af 4. juni 1964, ophæves § 6, og i § 10 udgår: „i de i §§ 6, 7 og 8 nævnte råd og“.

§ 2.

I lov nr. 146 af 25. april 1962 om teknika ophæves § 4.

§ 3.

I lov nr. 190 af 4. juni 1964 om oprettelse af et universitet i Odense ophæves § 3.

§ 4.

I lov nr. 196 af 26. maj 1965 om undervisningen på de godkendte handelsskoler ophæves § 4.

§ 5.

I lov nr. 235 af 8. juni 1966 om uddannelse af lærere til folkeskolen, som ændret ved lov nr. 68 af 3. marts 1971 og lov nr. 219 af 26. april 1973, foretages følgende ændringer:

1. § 4 ophæves.

2. I § 5, stk. 3, § 6, stk. 4, § 7, stk. 1, § 8, stk. 6, § 9, stk. 4 og § 10, stk. 1 udgår: „efter forhandling med seminarierådet“

3. I § 10, stk. 2 udgår sidste punktum
Undervisningsmin. 1. afd. j. nr. 1975-102-3.

§ 6.

I lov nr. 209 af 21. maj 1969 om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger, som ændret ved lov nr. 100 af 20. februar 1973 og lov nr. 210 af 28. maj 1975, foretages følgende ændringer:

1. § 4 ophæves.

2. I § 2, stk. 1 udgår: „efter forhandling med uddannelsesrådet, jfr. § 4,“ og i § 5, stk. 3, § 6, stk. 4, § 6, stk. 5, § 7 og § 9, stk. 1 udgår: „efter forhandling med uddannelsesrådet“.

3. § 9, stk. 2, 2. pkt. og § 16, stk. 5 ophæves.

§ 7.

I lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestre foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. Undervisningsministeren kan foretage ændringer i fagsammensætningen.“

2. § 8 ophæves.

§ 8.

I lov om fritidsundervisning m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 383 af 14. juli 1975, ophæves § 83.

§ 9.

Loven træder i kraft den 1. oktober 1977.

Bemærkninger til lovforslaget.

Indledning.

Lovforslaget blev fremsat for folketinget i folketingsåret 1975-76 (F. 194), men blev ikke færdigbehandlet. Lovforslaget fremsættes uændret, idet der dog i § 8 er foreslået ophævelse af et i lov om fritidsundervisning m. v. hjemlet kontaktudvalg.

Med den ændring, der følger heraf, er bemærkningerne uændrede i forhold til det tidligere forslag.

Almindelige bemærkninger.

I betænkning nr. 661 af 1972, udarbejdet af undervisningsministeriets struktur- og rationaliseringsudvalg, blev der stillet forslag om nedsættelse af et centralt uddannelsesråd og en række sektoruddannelsesråd til afløsning af nogle af de mange permanente råd, kommissioner og udvalg, som hidtil har været rådgivende for undervisningsministeren vedrørende uddannelsesforholdene.

Det centrale uddannelsesråd (CUR), der af undervisningsministeren blev nedsat i juni 1973, har som opgave at være rådgivende for regeringen i spørgsmål om uddannelsessystemet i Danmark som helhed. Rådet skal endvidere i henhold til de for dette fastlagte vedtægter »særligt have opmærksomheden henledt på sammenhængen mellem de forskellige uddannelser i og uden for undervisningsministeriets ressort, på prioritering og fordeling af ressourcer mellem uddannelsesvæsenets forskellige sektorer og på uddannelsessystemets evne til at opfylde samfundets behov for færdiguddannede«.

Herudover etableres fire uddannelsesråd for de forskellige uddannelsessektorer, nemlig uddannelsesrådet for grundskolen m. v., uddannelsesrådet for de fortsatte skoleuddannelser, uddannelsesrådet for ungdoms- og voksenundervisningen m. v. samt uddannelsesrådet for de videregående uddannelser.

Medens det centrale uddannelsesråd således skal tage sig af uddannelserne, set i en større sammenhæng, og ved deres løsning af opgaverne skal sigte mod en helhedsurdering af uddannelsespolitikken, skal de enkelte sektoruddannelsesråd tilstræbe en koordinering af uddannelserne og fordeling af ressourcerne inden for hver deres sektorer.

For at uddannelsesrådene kan virke efter deres hensigt, vil det normalt være en forudsætning, at de råd, udvalg m. v., der i forvejen eksisterer for

de pågældende uddannelser, nedlægges, medmindre der foreligger en særlig begrundelse for deres bevarelse over en kortere eller længere periode.

Dette har sammenhæng med, at uddannelsesrådene, der er bredere sammensat end de nuværende råd m. v., har et større og mere alsidigt virkefelt end disse. De nuværende råd, udvalg m. v. beskæftiger sig således normalt kun med et begrænset udsnit af uddannelsessystemet inden for et sektoruddannelsesråds område, og dette udsnit kan ikke holdes uden for sektoruddannelsesrådets virksomhed. Hvis man ikke ophævede disse råd, udvalg m. v., måtte man derfor – for at undgå overflødig dobbeltbehandling og for at tilgodese en indbyrdes afstemt behandling af uddannelsesspørgsmålene – i hvert fald gøre dem til underudvalg under vedkommende sektoruddannelsesråd. Dette kan imidlertid ikke lade sig gøre, så længe reglerne for de heromhandlede råd, udvalg m. v. er fastsat i lovgivningen, hvorved disse udvalg får en selvstændig kompetence uafhængig af uddannelsesrådene.

Overfor den indvending, at der i disse råd, udvalg m. v. er repræsenteret interesser, som ikke umiddelbart kan blive varetaget gennem sektoruddannelsesrådene, kan det anføres, at uddannelsesrådene ikke alene kan nedsætte udvalg af sine egne medlemmer, men at de også med undervisningsministeriets forudgående tilslutning dels kan nedsætte udvalg med medlemmer udefra, dels kan tilkalde sagkyndige udefra. Der er endvidere nedsat 6 faglige landsudvalg vedrørende videregående uddannelser, der har til opgave at rådgive undervisningsministeriet inden for de respektive hovedområder. Det drejer sig om følgende:

1. De humanistiske uddannelser og teologien.
 2. De samfundsvidenskabelige uddannelser, herunder de sociale uddannelser.
 3. De sundhedsvidenskabelige uddannelser, herunder lægevidenskaben, odontologien, farmaciaen og veterinærvidenskaben.
 4. De naturvidenskabelige uddannelser.
 5. Ingeniøruddannelserne.
 6. De pædagogiske og psykologiske uddannelser.
- Kontakten til uddannelsesrådene er bl. a. sikret ved, at formændene for disse faglige landsudvalg er medlemmer af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser.

Ved dette lovforslag foreslås nedlagt 7 råd, der alle er lovhjemlede, nemlig seminarierådet, uddan-

nelsesrådet vedrørende børnehave- og fritidspædagogseminarierne, teknikumrådet, uddannelsesrådet for maskinist- og maskinmesteruddannelsen, uddannelsesrådet for handels- og kontorfagene, skolerådet for de tekniske skoler, samt et kontaktudvalg i medfør af fritidsundervisningsloven.

Planlægningsrådet for de højere uddannelser er allerede faktisk ophævet og afløst af uddannelsesrådene, og ved denne lov ophæves lovbestemelsen herom. Ved lov nr. 205 af 28. maj 1975 § 1, nr. 18 har man ophævet ungdomsskolerådet, fritidsrådet og rådet for fritidsundervisning for voksne, der var etableret i medfør af § 82 i lov bekendtgørelse nr. 388 af 17. august 1972 af lov om fritidsundervisning m. v. Herudover er flere råd, nævn m. v., der er hjemlet i bekendtgørelser, under afvikning eller omdannelse.

I administrativ henseende indebærer lovforslaget en forenkling. I økonomisk henseende vil konsekvensen være en vis besparelse af udgifter til de råd med tilhørende sekretariatsbistand, der foreslås ophævet, men oprettelsen af uddannelsesrådene har til gengæld været forbundet med merudgifter til sekretariatsbistand m. v.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

I henhold til § 6 i lov nr. 197 af 7. juni 1958 om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutter er der af handelsministeren, nu undervisningsministeren, nedsat et *skoleråd for de tekniske skoler*.

Skolerådet består af 13 medlemmer, hvoraf 2 udpeges af undervisningsministeren, 3 af Håndværksrådet, 2 af Industrirådet, 2 af Landsorganisationen i Danmark, 2 af Teknisk Skoleforening, 1 af Dansk Teknisk Lærerforening og 1 af de teknologiske institutter i forening.

Skolerådet har til opgave at afgive indstilling om alle spørgsmål, der forelægges det af formanden, ligesom rådet selv kan optage spørgsmål til behandling og afgive indstilling herom.

Skolerådet for de tekniske skoler betjenes af 1 sekretær. Rådet holder ca. 6 plenummøder årligt, hvortil kommer enkelte møder i nedsatte underudvalg. Rådets sekretær anvender ca. 80 timer årligt til betjening af rådet.

De opgaver, der efter loven påhviler skolerådet for de tekniske skoler, vil fremtidig kunne varetages af uddannelsesrådet for de fortsatte skoleuddannelser, i visse tilfælde af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser, eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 2.

I henhold til § 4 i lov nr. 146 af 25. april 1962 om teknika er der af undervisningsministeren nedsat et *teknikumråd*.

Teknikumrådet består af en række sagkyndige medlemmer, hvoraf 3 udnævnes efter indstilling af Industrirådet, 2 efter indstilling af Håndværksrådet i samråd med Entreprenørforeningen, 3 efter indstilling af Ingeniør-Sammenslutningen, 3 efter indstilling af rektorerne ved teknika i forening og 3 efter indstilling af rektor ved Danmarks tekniske højskole. Endvidere udnævnes 3 medlemmer efter indstilling af Landsorganisationen i Danmark, og yderligere beskikkes som medlemmer af rådet 2 repræsentanter for undervisningsministeriet og 1 repræsentant for finansministeriet.

Teknikumrådet har til opgave at følge teknikas udvikling og virksomhed samt at afgive indstillinger om de spørgsmål vedrørende teknika, som forelægges det af undervisningsministeren. Rådets udtalelser skal indhentes ved andragender om godkendelse af undervisningsvirksomheder til ingeniøruddannelse, og rådet kan af egen drift optage spørgsmål, så som undervisningsplaner, eksamensordninger og nye uddannelsesretninger m. v. til behandling og afgive indstilling herom til undervisningsministeren.

Teknikumrådet betjenes af to sekretærer. Rådet holder 10–12 plenummøder om året, hvortil kommer 1–2 heldagskonferencer. Under teknikumrådet er nedsat en række underudvalg. Rådets sekretariat yder på årsbasis en indsats svarende til 120–150 arbejdstimer.

De opgaver, der efter loven påhviler teknikumrådet, vil fremtidig kunne varetages af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser, af det faglige landsudvalg for ingeniøruddannelserne eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 3.

I forbindelse med lov nr. 190 af 4. juni 1964 om oprettelse af et universitet i Odense blev det i lovens § 3 fastsat, at der under undervisningsministeriet skulle etableres et permanent planlægningsudvalg med den opgave at yde vejledning ved planlægningen af den videre universitets- og læreanstaltsudbygning.

Det i henhold til denne bestemmelse nedsatte udvalg, planlægningsrådet for de højere uddannelser, havde således mere vidtgående opgaver end vedrørende Odense universitet. Planlægningsrådet blev ophævet i 1974 og erstattet af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser. § 3

i lov nr. 190 af 4. juni 1964 må herefter anses som overflødig og foreslås derfor ophævet.

Til § 4.

I henhold til § 4 i lov nr. 196 af 26. maj 1965 om undervisningen på de godkendte handelsskoler er der af undervisningsministeren nedsat et *uddannelsesråd for handels- og kontorfagene*.

Uddannelsesrådet består af en formand og 19 andre medlemmer, hvoraf 1 udnævnes efter indstilling af Grosserer-Societetet, 1 efter indstilling af Provinshandelskammeret, 1 efter indstilling af Butikshandelens Fællesråd, 1 efter indstilling af Industrirådet, 1 efter indstilling af Andelsudvalget, 1 efter indstilling af Butiks- og Kontorfagernes Arbejdsgiverforening, 5 efter indstilling af Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, 2 efter indstilling af de faglige fællesudvalg for butiks-, kontor- og engroshandelslærlinge i forening, 1 efter indstilling af banker, sparekasser og forsikringsselskaber i forening, 1 efter indstilling af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer, 2 efter indstilling af Handelsskolernes Lærerforening, 1 efter indstilling af Landsforeningen af Lærere ved Danmarks Handelsskoler (Timelærerforeningen) samt 1 efter indstilling af Foreningen af Forstandere og Inspektører ved Danmarks Handelsskoler.

Uddannelsesrådet skal afgive indstilling til undervisningsministeren om udvikling af de eksisterende og etablering af nye uddannelsesretninger, om placering og udbygning af uddannelsesinstitutioner m. v. Rådets udtalelse skal endvidere indhentes over forslag til væsentlige ændringer i bestående undervisningsplaner, adgangsbetingelser og eksamensordninger, over forslag til gennemførelse af nye uddannelsesretninger samt over handelsskolers ansøgning om godkendelse.

Uddannelsesrådet betjenes af 1 sekretær. Rådet afholder ca. 6 møder årligt. Under rådet er nedsat 2 underudvalg. Der afholdes ca. 1 underudvalgs møde pr. måned. Rådets sekretær anvender på årsbasis ca. 90 timer til betjening af rådet.

De opgaver, der efter loven påhviler uddannelsesrådet for handels- og kontorfagene, vil fremtidig kunne varetages af uddannelsesrådet for de fortsatte skoleuddannelser, i visse tilfælde af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser, eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 5.

I henhold til § 4 i lov nr. 235 af 8. juni 1966 om uddannelse af lærere til folkeskolen er der af undervisningsministeren nedsat et *seminarieråd*.

Seminarierådet består af undervisningsdirektøren for folkeskolen og seminarierne som formand samt 16 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren. Af medlemmerne skal 3 udpeges af statsseminariernes rektorer, 3 af privatseminariernes rektorer, 3 af statsseminariernes lærere, 3 af privatseminariernes lærere, 1 af lærerrådet ved Danmarks Lærerhøjskole, 1 af Danmarks Lærerforening og 2 af Lærerstuderendes Landsråd. Rådet kan endvidere i særlige tilfælde udvides med en repræsentant for øvelsesskolerne samt med undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne.

Seminarierådet er rådgivende for undervisningsministeren i sager om læreruddannelse, og der er i loven angivet en række tilfælde, hvor der forudgående skal forhandles med seminarierådet, således ved fastsættelse af almindelige retningslinjer for optagelseskriterier til et seminarium (§ 5 stk. 3), fastsættelse af, hvilke fag der kan være linjefag, og hvilke kurser der er obligatoriske (§ 6 stk. 4), fastsættelse af regler om fritagelse for grunduddannelse (§ 7 stk. 1), fastsættelse af særlige bestemmelser om tidspunktet for afholdelse af prøve m. v. for aftenseminarier (§ 8 stk. 6), beskikkelse af censorer (§ 9 stk. 4), fastsættelse af regler om undervisningen, formen for prøver, karaktergivning m. v. (§ 10 stk. 1) samt afvigelser fra lovens bestemmelser om uddannelsen, som kan muliggøre gennemførelse af forsøgsarbejde (§ 10 stk. 2).

Seminarierådet holder ca. 4-6 møder om året. Rådets sekretær anvender på årsbasis ca. 60 timer til betjening af rådet.

De opgaver, der efter loven påhviler seminarierådet, vil fremtidig kunne varetages af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser, det faglige landsudvalg for de pædagogiske og psykologiske uddannelser eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 6.

I henhold til § 4 i lov nr. 209 af 21. maj 1969 om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger er der af undervisningsministeren nedsat et *uddannelsesråd vedrørende børnehave- og fritidspædagogseminarierne*.

Uddannelsesrådet består af undervisningsdirektøren for folkeskolen og seminarierne som formand samt højst 20 medlemmer, hvoraf 1 udpeges af socialministeren, 2 af direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen, 1 af bestyrelsen for de private seminarier, 3 af seminarierne rektorer, 3 af seminarierne lærere, 1 af Danmarks Lærerhøjskole, 2 af Dansk Børnehaveråd, 1 af Foreningen af Fri-

F. t. l. vedr. uddannelsesråd.

tidspædagoger og 3 af Pædagogstuderendes Landsråd.

Uddannelsesrådet er rådgivende for undervisningsministeren i sager om børnehave- og fritidspædagoguddannelserne. Rådet skal følge udviklingen på området og afgive indstilling til ministeren om de foranstaltninger, som rådet anser for påkrævede eller ønskelige. I loven er angivet en række tilfælde, hvor der skal forhandles med uddannelsesrådet, således ved fastsættelse af regler om adgangsbetingelser (§ 2 stk. 1), fastsættelse af almindelige retningslinjer for seminariernes indbyrdes samarbejde m. v. (§ 5 stk. 3), fastsættelse af regler for godkendelse af praktiksteder (§ 6 stk. 4), fastsættelse af, hvilke kurser der er obligatoriske (§ 6 stk. 5), fastsættelse af nærmere regler for praktikundervisningen m. v. (§ 7), fastsættelse af nærmere regler om undervisningen, skriftlige prøver, karaktergivning m. v. (§ 9 stk. 1) samt godkendelse af afvigelser fra lovens bestemmelser om uddannelsen, som kan muliggøre gennemførelse af forsøgsarbejde (§ 9 stk. 2).

Uddannelsesrådet holder ca. 6-8 møder om året. Rådets sekretær anvender på årsbasis ca. 80-90 timer til betjening af rådet.

De opgaver, der efter loven påhviler uddannelsesrådet vedrørende børnehave- og fritidspædagogseminarierne, vil fremtiden kunne varetages af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser, det faglige landsudvalg for de pædagogiske og psykologiske uddannelser eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 7.

I henhold til § 8 i lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestere er der af undervisningsministeren nedsat et *uddannelsesråd for maskinist- og maskinmesteruddannelsen*.

Formanden og de øvrige medlemmer af udvalget skal omfatte repræsentanter for de interesserede organisationer inden for skibsfartserhvervet, for skolerne og for de studerende.

Uddannelsesrådet skal afgive udtalelser i spørgsmål, der af undervisningsministeren forelægges dette vedrørende maskinist- og maskinmesterud-

dannelsen. Udtalelser fra rådet skal endvidere indhentes i spørgsmål om væsentlige ændringer i uddannelsen. Rådet kan selv optage uddannelsesspørgsmål til behandling og afgive indstilling herom til undervisningsministeren. I lovens § 3 stk. 2 er herudover bestemt, at undervisningsministeren efter indstilling fra uddannelsesrådet kan foretage ændringer i fagsammensætningen.

Uddannelsesrådet for maskinist- og maskinmesteruddannelsen betjenes af 1 sekretær. Rådet afholder 2-3 møder årligt. Rådets sekretær anvender 20-30 timer årligt til betjening af rådet.

De opgaver, der efter loven påhviler uddannelsesrådet for maskinist- og maskinmesteruddannelsen, vil fremtidig kunne varetages af uddannelsesrådet for de videregående uddannelser eller af særligt nedsatte underudvalg.

Til § 8.

I henhold til § 83 i lov om fritidsundervisning m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 383 af 14. juli 1975, nedsætter undervisningsministeren et *kontaktudvalg* til at varetage samarbejdet mellem direktoratet for ungdomsundervisning (nu direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m. v.) og uddannelsesrådet for ikke-faglærte arbejdere (nu uddannelsesrådet for specialarbejdere) med henblik på ungdomsskolens erhvervs-mæssige grunduddannelser. Undervisningsministeren kan endvidere efter indstilling fra kontaktudvalget nedsætte underudvalg til formidling af samarbejdet mellem ungdomsskolen og arbejdsmarkedets organisationer inden for de enkelte erhvervsområder.

Kontaktudvalgets sammensætning og opgaver er ikke nøjere angivet i loven.

Kontaktudvalget har i længere tid ikke været i funktion, hvilket bl. a. skyldes, at der mellem de respektive styrelser i stedet er indarbejdet en høringsprocedure. Kontaktudvalget må derfor betragtes som overflødig.

Til § 9.

For at de anførte råd kan få en rimelig afviklingsperiode, foreslås det, at loven træder i kraft den 1. oktober 1977.